

Maistetaan mahlaa

Tavoite

Oppilaat tutustuvat perinteiseen keruu-tuotteeseen mahlaan. Oppilaat ymmärtävät, mitä mahla on ja miksi sitä virtaa puun rungossa. Lisäksi oppilaat oppivat mahlan valutuksen perustekniikan ja pääsevät maistamaan mahlaa.

Toteutus

Rastinvetäjä valmistelee mahlan valutuksen 1-2 runkoon ennen oppilaiden rastille tuloa. Rastilla kerrotaan mahlasta ja valutuksesta, näytetään valutustekniikka ja annetaan kaikille oppilaille mahla-maistiaiset. Mahlanvirtaus alkaa lehtipuilla silloin kun maa alkaa sulaa pintaosistaan ja puiden vedenotto alkaa. Mahla sisältää puun varastoimia ravintoaineita, joita se tarvitsee kasvunsa käynnistämiseen keväällä ennen kuin yhteyttäminen lehdissä alkaa. Mahla on pääosin vettä (99 %), jonka kasvi on ottanut juurillaan maasta, loppu (1 %) koostuu lähinnä sokereista. Mahlaa kerätään Suomessa lähinnä koivusta ja keruukausi kestää noin kuukauden huhti-toukokuussa. Pienestä noin 15 cm:n paksuisesta puusta saadaan noin 2-4 litraa mahlaa vuorokaudessa kun 30 cm paksuisesta puusta voidaan saada mahlaa jopa 10-15 litraa. Helpoin tapa kerätä mahlaa on porata puhtaalla terällä 10 mm reikä 3-4 cm syvyyteen akkuporakoneella tai käsiporalla. Reikä kannattaa porata mahdollisimman lähelle maan rajaa kuitenkin niin, että keräysastia mahtuu reiän alapuolelle. Porattuun reikään laitetaan halkaisijaltaan 10 mm elintarvikemuoviletku, jolla mahla valutetaan astiaan. Mahlaa kerätään jonkin verran pienimuotoiseen yritystoimintaan, mutta lähinnä kotitarpeisiin. Mahlaa voidaan juoda sellaisenaan tai valmistaa siitä olutta tai limonadia. Pohjois-Amerikassa vaahteran mahlasta valmistetaan vaahterasiirappia. Jos runkoihin on tehty useampia valutusreikiä ja mahlaa on valutettu useana vuonna, koivujen käyttö mahlanoton jälkeen vaneri- ja huonekalupuuna ei ole mahdollista, sillä reiän ympäristö puun sisällä tummuu ylös-, alas- ja puuytimeen päin. Mahlanottoon tarvitaan aina maanomistajan lupa.

Resurssit

Yksi tai kaksi ohjaajaa.

Materiaalit, rekvisiitta ja turvallisuus

Pora ja poranterä halkaisija 10 mm, elintarvikeletku halkaisija 10 mm, keruuastia, mukeja. Pora voi käyttää vain asian osaava ohjaaja. Katso turvallisuusohjeet: haavat.
